

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 603/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Klimom, Sládkovičova 16/61, Žiar nad Hronom, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 288/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 288/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 2. októbra 2015 podal na okresnom súde žalobu proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), o zaplatenie sumy 1 161 € s príslušenstvom, ktoré je okresným súdom vedené pod sp. zn. 9 C 288/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Sťažovateľ dňa 2. 10. 2015 podal žalobný návrh...

... Porušovateľ rozhodol platobným rozkazom 9 C/228/2015-20 dňa 22. 6. 2016 (osem mesiacov po podaní žaloby)...

... Sťažovateľ opakovane domáhal sa vyznačenia právoplatnosti, na ktoré porušovateľ reagoval po roku a jednom mesiaci dňa 3. 7. 2017 uznesením, ktorým platobný rozkaz zrušil...

... Od tejto doby dodnes v spore nebol vykonaný žiaden úkon. Sťažovateľ dňa 27.6.2017 požiadal o prešetrovanie dôvodov prieťahov v konaní...

... Na žiadosť porušovateľa odpovedal dňa 12. 7. 2017...

... Porušovateľ bez podstatného zdôvodnenia žiadosť o prešetrovanie neprijal. Od tejto doby v spore nebolo konané po dobu 12 mesiacov.

Sťažovateľ preto dňa 26. 5. 2018 opätovne požiadal o prešetrovanie prieťahov v konaní, na ktorú žiadosť porušovateľ, vôbec nereagoval a ponechal ju bez povšimnutia...“

Sťažovateľ v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Sťažovateľovi bolo porušené ústavné právo dané mu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd na prerokovanie a rozhodnutie sporu bez zbytočných prieťahov.

II. Okresný súd v Čadci sa zaväzuje v spore 9 C/228/2015 urýchlené konať a rozhodnúť.

III. Sťažovateľovi za porušenie jeho práv, priznáva sa primerané finančné zadostučinenie v čiastke 1 000 € s prihliadnutím na rozsah poškodenia jeho práv.

IV. Sťažovateľovi sa priznávajú trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v rozsahu 100 %.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

V prvom rade ústavný súd považuje za nevyhnutné poukázať na to, že návrh na rozhodnutie (petit) v sťažnosti nie je presný (sťažovateľ uviedol v petite sťažnosti nesprávnu spisovú značku napadnutého konania, pozn.). Vychádzajúc z celkového obsahu sťažnosti, ako aj z predložených príloh a zistení ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, však možno odvodiť, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia označených práv v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 C 288/2015. Na základe toho ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto k rešpektovaniu, resp. naplneniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Ústavný súd konštatuje že zo sťažnosti, z jej príloh vyplýva takýto priebeh napadnutého konania:

- 2. októbra 2015 sťažovateľ podal okresnému súdu žalobu,
- 22. júna 2016 okresný súd vydal platobný rozkaz č. k. 9 C 288/2015-20,
- 12. júla 2016 vyššia súdna úradníčka nariadila vykonať lustráciu pobytu žalovaného z dôvodu, že zásielka okresného súdu, ktorej obsahom bol platobný rozkaz, sa z adresy

žalovaného označenej žalobcom v návrhu na začatie konania vrátila s poznámkou adresát neznámy a zároveň vyššia súdna úradníčka požiadala Mestský úrad Čadca a Obvodné oddelenie Policajného zboru Čadca o poskytnutie súčinnosti pri doručovaní zásielky žalovanému,

- 25. júla 2016 Mestský úrad Čadca oznámil okresnému súdu mená a adresy príbuzných žalovaného a zároveň uviedol adresu žalovaného vo Veľkej Británii,

- 15. augusta 2016 Obvodné oddelenie Policajného zboru Čadca oznámilo, že žalovanému sa nepodarilo doručiť zásielku,

- 2. septembra 2016 vyššia súdna úradníčka nariadila zaslať platobný rozkaz žalovanému do Veľkej Británie,

- 27. septembra 2016 sa zásielka vrátila okresnému súdu s poznámkou na adrese neznámy,

- 10. januára 2017 vyššia súdna úradníčka nariadila zaslať výzvu príbuzným na oznámenie pobytu žalovaného,

- 6. júna 2017 po opakovanej urgencii okresného súdu súrodenci a matka žalovaného okresnému súdu oznámili, že im nie je známa adresa pobytu žalovaného,

- 3. júla 2017 bol uznesením okresného súdu sp. zn. 9 C 288/2015 platobný rozkaz zrušený,

- okresný súd následne prostredníctvom dožiadaného súdu vo Veľkej Británii doručoval žalobu spolu s uznesením, ktorým bolo žalovanému uložené vyjadriť sa k podanej žalobe,

- pokynom zákonnej sudkyne bolo vo veci nariadené pojednávanie na 31. január 2019.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Preto ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle

čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, II. ÚS 328/06).

Ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania je poznačená skutočnosťou spočívajúcou v nemožnosti doručiť žalovanému písomnosti, ktoré tvoria obsah súdneho spisu a ktorých doručenie je v napadnutom konaní nevyhnutné.

Podľa § 106 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

Podľa § 116 ods. 1 CSP ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného.

Podľa § 167 ods. 1 CSP ak súd neodmietol žalobu podľa § 129 alebo nerozhodol o zastavení konania, doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk.

Podľa § 266 ods. 1 CSP platobný rozkaz spolu so žalobou súd doručuje žalovanému do vlastných rúk.

Z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že okresný soud bol povinný pre účely doručovania urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného, ktorý je fyzickou osobou, čo výraznou mierou prispelo k predĺženiu napadnutého konania. Ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania je poznačený priet'ahmi v konaní tieto však nie sú „zbytočnými priet'ahmi“ a tieto priet'ahy nemožno pričítať na vrub okresnému súdu.

Zo s'ťažnosti, ako aj z príloh pripojených k s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ využil možnosť postupu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a 27. júna 2017, ako aj 26. mája 2018 podal s'ťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedníčke okresného súdu.

Prvá s'ťažnosť na priet'ahy z 27. júna 2017 bola vybavená ako nedôvodná s poukázaním na potrebu zisťovania pobytu žalovaného a problémy s doručovaním súdnych zásielok žalovanému. Následne okresný súd prostredníctvom dožiadaného súdu vo Veľkej Británii zistil pobyt žalovaného. Po podaní druhej s'ťažnosti bolo vo veci pokynom zákonnej sudkyne nariadené pojednávanie. Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal s'ťažovateľ právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci v tomto období prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal s'ťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu.

Vychádzajúc z analýzy postupu okresného súdu preto ústavný súd hodnotí s'ťažnosť s'ťažovateľa (v tomto čase) ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovacu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia namietaného porušenia označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018